

MOCCA Over Cultuureducatie voor culturele instellingen en kunstenaars

Nieuwsbrief voor Culturele Instellingen

CULTUUREDUCATIE IN AMSTERDAM 2011 Inspiratie voor Educatie

© Anouck Wolf

'Cultuureducatie in Amsterdam 2007' in Felix Meritis

Een lustrum! Voor de vijfde keer organiseert Mocca 'Cultuureducatie in Amsterdam'.

Zo zijn wij ooit begonnen in Felix Meritis, hebben wij al een keer buiten in de kou gestaan in Oud-West en mochten we genieten van de Beurs van Berlage. Dit jaar hebben wij voor de tweede keer gekozen voor het mooie gebouw MuzyQ, het Muziekmakerscentrum.

Volgens wetenschapsjournalist en auteur Mark Mieras is je eerste liefde een bijzondere liefde omdat het de overstap is van onvoorwaardelijke ouderliefde naar voorwaardelijke romantische liefde. Dit las ik toen ik in de trein zat en toevallig net dat weekend mijn eerste liefde weer eens tegen kwam. Zou hij echt het fundament hebben gelegd voor al mijn latere liefdes, zoals Mieras beweert?

Op woensdag 13 april vertelt Mark Mieras niet over onze eerste liefdes, maar inspireert hij jullie, tijdens het plenaire programma, door te vertellen hoe cultuur bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. Hij toont met wetenschappelijk bewijs aan dat cultuur een positieve bijdrage levert aan de hersenontwikkeling van kinderen.

Cultuureducatie in Amsterdam 2011: een middag met informatie, inspiratie, ontmoetingen en plezier!

Kijk op www.mocca-amsterdam.nl/nieuws voor het gehele programma.

Ik hoop jullie allen op 13 april te ontmoeten.

Fleur de Kort
Accountmanager Cultuur

AGENDA

- **6 april:** SKVR Conferentie 'Afkijken Mag', Rotterdam
- **13 april:** Cultuureducatie in Amsterdam, MuzyQ
- **18 april:** AFK spreekuur, aanmelden op 4 april
- **12 mei:** Mocca-bijeenkomst 'Cultuureducatie & Marketing'
- **25 mei:** Theateradviesdag Voortgezet Onderwijs, Stadsschouwburg
- **30 mei:** AFK spreekuur, aanmelden op 16 mei

OPROEP

Het Bredero College zoekt culturele instellingen! 'Villa Bredero' is hun project om jongeren in aanraking te brengen met de echte, werkende wereld. Hiervoor werkt het Bredero College samen met culturele instellingen en kunstenaars. Geïnteresseerd?

Mail Hendriekske Oudemans
h.oudemans@brederocollege.nl

Beleid Belicht

Wie: Sjoukje Rottman, docent beeldende vorming (bevo),
 interne cultuurcoördinator (icc'er) en

bredeschool-coördinator

School: Prof. dr. J.J. Dumontschool

Over: Cultuureducatieplan!

Mocca begeleidt Amsterdamse scholen bij het maken van cultuureducatieplannen. Dit past binnen het Amsterdamse systeem van vraaggestuurde cultuureducatie. Zorg dat de vraag helder is en zoek binnen die vraag naar passend aanbod. Culturele instellingen en kunstenaars zijn benieuwd: hoe ziet zo'n cultuureducatieplan er eigenlijk uit? Dit terugkerend onderdeel in de nieuwsbrief licht een tipje van de sluier op. Iedere nieuwsbrief komen andere docenten aan het woord.

© Sjoukje Rottman

Leerlingen Dumontschool

Dit keer reed ik met Metro 54 naar eindhalte Gein. Op loopafstand ligt de Dumontschool, waar ik een afspraak met Sjoukje Rottman had, omdat deze school voor speciaal onderwijs bewust vakoverstijgend probeert te werken met cultuureducatie.

De Dumontschool streeft naar een doorgaande leerlijn in het aanbod, wil gebruikmaken van de omgeving en biedt de activiteiten in samenhang aan. Sjoukje: "Op onze school zitten kinderen met leer- en aandachtsproblemen. Als het iedere keer over een ander onderwerp gaat, dan is dat te ingewikkeld voor ze." Daarom heeft de school besloten om vakoverstijgend te werken, omdat het anders te versnipperd wordt voor de kinderen.

Hoe ziet vakoverstijgend werken er in de praktijk uit? Meerdere vakken worden aan eenzelfde onderwerp opgehangen. Als het bij wereldoriëntatie over de Middeleeuwen, ridders en kastelen gaat, wordt het Muiderslot bezocht. Tijdens de bevo-

les werkt de leerkracht ook met dit onderwerp en wordt er bijvoorbeeld iets gebouwd. Tijdens een wandeling van het Entrepotdok naar Artis, waarbij de leerkracht vertelt over de huizen, de tijd van de zeilschepen, het NAP en sluizen, maken de kinderen schetsen van de omgeving. In de klas komen de onderwerpen ook terug en maken de kinderen er een werkstuk over.

Ik vroeg aan Sjoukje of de culturele instelling of kunstenaar waar de school mee werkt ook rekening moet houden met vakoverstijgend werken. Sjoukje: "We zeggen het wel, maar het hoeft niet. Een instelling moet haar eigen programma draaien. Deze kinderen moeten straks het reguliere leven in en moeten daar ook in passen. Dat betekent dat ze ook regulier aanbod moeten ervaren." Sjoukje verwacht wel inleving en dat de begeleider kan inspelen op de situatie. Maar aan vakoverstijgend werken moet de school zelf invulling geven. "Daar zijn wij voor; wij moeten daar onze keuzes in maken. Wij moeten de

interesses signaleren en kijken bij welke vakken we daarmee verder kunnen."

De meerwaarde van vakoverstijgend werken is voor Sjoukje dat de onderwerpen meer leven bij de kinderen en beter bekijken.

"Nu verwijzen de kinderen in een hele andere situatie terug naar eerdere activiteiten of onderwerpen. Dan is er dus echt iets bij ze blijven hangen, en daar gaat het om."

Vakoverstijgend werken heeft meerwaarde

Martijn Pool
 Accountmanager Cultuur

Is mijn project 'vakoverstijgend'?

Scholen zetten culturele activiteiten in bij verschillende vakken. Dat heet vakoverstijgend werken. Denk aan een activiteit die start tijdens geschiedenis, aan het eind van de les nog niet af is, en daarom doorloopt bij Engels. Dit scheelt de school praktisch gezien in de organisatie van een activiteit. De geschiedenisdocent hoeft nu niet alle uren 'in te leveren', maar lessen van andere vakken worden ook gebruikt om het project uit te voeren. Deze manier van werken is inhoudelijk interessant omdat leerlingen samenhang leren zien tussen verschillende leergebieden, en werkt blikverruimend. Poesjkin en een toneelstuk? Geschiedenis en drama!

© Altard van Nes

Amsterdam Chamber Theatre - Poesjkin

Met Frouke Flierenga van het Amsterdam Chamber Theatre (ACT) besprak ik hun voorstellingen en vakoverstijgend werken. Frouke is actrice en kunsthistorica. Ze vertelt: "Onze voorstellingen gaan over schrijvers en hun levens. ACT speelt al jaren vast drie

voorstellingen over Molière, Shakespeare en Poesjkin." Vakoverstijgend tot en met! Frouke vervolgt: "Deze voorstellingen zijn niet alleen te koppelen aan CKV of drama, maar ook aan geschiedenis, maatschappijleer, levensbeschouwing, Frans, Engels, en ook aan Nederlands of muziek." De voorstellingen zijn opgebouwd in rijmvorm en het ACT zette speciaal voor de voorstellingen sonnetten van Poesjkin, Voltaire, Molière en Shakespeare op muziek.

Niet iedere culturele instelling is zich ervan bewust dat het vakoverstijgend aanbod maakt. Met Lucy van Kleef van Beyond Expression sprak ik over hun prachtige tentoonstelling in Trouw: 'TransNatural'. Lucy is hard op zoek naar scholen die de tentoonstelling willen bezoeken. Bij iedere tentoonstelling organiseert ze een Educatieweek. In de tentoonstelling

02: Becoming
TRANS — NATURAL
 Tentoonstelling & workshops

Educatieweek:
 maandag 21 maart
 1/m vrijdag 25 maart

Tentoonstelling:
 vrijdag 4 maart
 1/m vrijdag 1 april

Locatie:
 De Verdieping /
 Trouw Amsterdam
 Wibautstraat 127
 Amsterdam

www.transnatural.nl

TransNatural

'TransNatural' komen techniek, natuur en kunst samen. Inderdaad, voor een school de perfecte mogelijkheid om technische vakken, beeldende vorming, biologie en CKV met elkaar te verbinden. "Zo wordt het niet alleen maar een uitstapje voor leerlingen met een cultuur & maatschappij-profiel", zegt Lucy, "maar kunnen ook natuurprofielen een tentoonstelling bezoeken."

Waarom maakt Frouke eigenlijk stukken over schrijvers? "Er wordt zo weinig gelezen. Maar mensen hebben wél nog boeken. Ik zie graag dat leerlingen een voorstelling van ons zien en daarna boeken bij wie dan ook uit de kast halen en gaan lezen."

Wees je ervan bewust dat je project misschien grenzen overstijgt, soms duidelijk zichtbaar, soms met een beetje fantasie. Als je in gesprek bent met een school, praat dan de taal van de school, en laat op ingetogen wijze blijken dat je project inzetbaar is bij Duits, CKV, bevo en wiskunde. Wie weet trek je zo de aandacht van de leerkrachten.

**Samenhang
 leren zien,
 werkt
 blikverruimend**

Kiran Sukul
 Accountmanager Cultuur

Evalueren doet begeren

In 'Evalueren doet begeren' publiceren we steeds een project dat geëvalueerd en uitvoerig toegelicht is door een leerkracht.

Op de Mocca-website staan evaluaties van jullie projecten, ingevuld door scholen. Zo kun je teruglezen hoe een school je project of je instelling beoordeelt. Het is ook handig om je te laten evalueren, want andere scholen zien hoe een project en de samenwerking met jou is bevallen. Als je een goede evaluatie te pakken hebt, betekent dit dat je extra interessant bent voor een andere school.

Een interne cultuurcoördinator zei: "Ik zag een goede evaluatie bij een project op jullie website. Deze evaluatie was ingevuld door een school die ik ken, met hetzelfde type onderwijs en vergelijkbare kinderopopulatie. Omdat zij deze instelling goed vinden, ga ik het project afnemen."

Dit keer is de beurt aan:

Wie: Theatergroep Werktuig

Welk project: Onderman

'In ONDERMAN verandert een clownesk circusoptreden in een keiharde strijd om de gunst van het publiek. Remmen gaan los. Grenzen worden overschreden. Tot het uiterste. ONDERMAN maakt deel uit van een project over kwetsen en gekwetst worden.'

Evaluaties

★★★★☆ **Praktijkcollege De Atlant | Voortgezet onderwijs | deelname: 21 september 2010**

23-3-2011 13:41

Wat ik heel goed vond, na het theaterstuk heeft de aanbieder, samen met de leerlingen het theaterstuk besproken. De leerlingen waren heel enthousiast en hebben de vragen goed beantwoord.

Voorgesprek plaatsgevonden?	Ja
Pedagogische, didactische kwaliteiten	★★★★☆
Aansluiting belevingswereld	★★★★☆
Flexibiliteit	★★★★☆
Doelstellingen	★★★★☆
Organisatie en coördinatie	★★★★☆
Als leerkracht actief aanwezig?	Ja
Tevreden over prijs/kwaliteit?	Ja
Toekomstige samenwerking?	Ja
Waardering project	★★★★☆

Stand van zaken evaluaties op de Mocca-website

Tot nu toe zijn er op de website van Mocca al 304 evaluaties ingevuld. De evaluaties worden meestal ingevuld door directeuren, leerkrachten en cultuurcoördinatoren. Zij evalueerden in totaal 156 verschillende culturele instellingen en kunstenaars. Enkele instellingen kregen meerdere evaluaties.

Culturele instellingen of kunstenaars met de meeste evaluaties zijn:

1. Concertgebouw
2. Krakeling
3. Koninklijk Instituut voor de Tropen
4. Stadsschouwburg Amsterdam
5. Hermitage
6. Muziekschool Amsterdam
7. School der Poëzie

Vraag je scholen je te evalueren!

Evaluaties kunnen alleen door scholen worden ingevuld via een speciale, besloten, link. Als de school waarmee je werkt de link naar het evaluatieformulier niet meer heeft, kun je ze verwijzen naar deze link op de Mocca website, www.mocca-amsterdam.nl/evaluatie/aanvragen, of stuur een e-mail naar info@mocca-amsterdam.nl met de informatie van de school.

Mocca Nieuwsflits

Geen Kies voor Cultuurgids

Komende september verschijnt er geen *Mocca Kies voor Cultuurgids*. Om beter bij de planning van scholen aan te sluiten, hebben wij de publicatiedatum gewijzigd. De meeste scholen starten in het voorjaar met het invullen van

hun cultuureducatieprogramma's; de *Kies voor Cultuurgids* verschijnt daarom vanaf nu rond die tijd, en voor komend schooljaar dus in de lente van 2012. Jullie ontvangen per mail een herinnering van Mocca om je profiel bij te werken.

Mocca bijeenkomst 'Cultuureducatie en Marketing'

Op 31 maart, 12 mei en 7 juli organiseert Mocca voor culturele instellingen en kunstenaars de workshop 'Cultuureducatie en Marketing'. In deze bijeenkomst komen onderwerpen aan de orde waar cultuuraanbieders mee te maken hebben tijdens het werken met scholen, onder andere prijsstelling, acquisitie en acquisitiespreken. Wegens grote belangstelling voor dit onderwerp zal deze workshop volgend schooljaar weer een aantal keren worden aangeboden.

Houd je Mocca-mail in de gaten en meld je gauw aan als de uitnodiging voorbijkomt!

'Jongeren? Maak het even!' Een inventarisatie naar nieuwe media en beeldende kunstactiviteiten voor jongeren'

Dit rapport richt zich op activiteiten voor jongeren op het gebied van beeldende kunst en nieuwe media. Het doel hiervan is inzicht verkrijgen in de behoeften en beleving van jongeren bij kunstbeoefening en -participatie. Daarnaast is nagegaan welke instrumenten en faciliteiten jongeren hierbij aansporen. In het rapport staan aanbevelingen voor de ontwikkeling van jongerenactiviteiten. De publicatie is bestemd voor organisatoren van jongerenactiviteiten, beleidsmakers, festivalorganisatoren en culturele instellingen. Het rapport is te downloaden via de website van Cultuurnetwerk Nederland.

Cultuur + Educatie downloadbaar als pdf

Cultuurnetwerk Nederland geeft alle uitgaven in de reeks Cultuur+Educatie als pdf vrij. Op dit moment zijn de uitgaven tot en met 2009 gratis te downloaden en vanaf maart ook die uit 2010. Cultuur + Educatie is een reeks uitgaven over cultuureducatie. De reeks maakt kennis toegankelijk over onderzoek, beleid, theorie en praktijk en de verbanden daartussen. Het laatst verschenen nummer richt zich op nieuwe ontwikkelingen in het onderzoek naar muziekeducatie. Meer informatie vind je op www.cultuurnetwerk.nl

Kunstbende 2011

Afgelopen februari vonden de voorrondes plaats voor Kunstbende, de talentwedstrijd voor jongeren. Op dertien plaatsen in Nederland gingen 3500 jongeren tussen de 13 en 18 jaar aan de slag met het thema Illusie. De finale vindt dit jaar plaats op 23 april in de Westergasfabriek in Amsterdam. Een overzicht van de data en locaties staat op www.kunstbende.nl

Mocca Nieuwsflits

Kunstschauw adviseert Amsterdam over cultuureducatie

Amsterdam beschikt over een bijzonder en inspirerend programma voor cultuureducatie, dat van hoge kwaliteit is. Dat concludeert 'kunstschauw' Paul Collard, die de gemeente adviseert over cultuureducatie. Wel vindt hij dat scholieren en hun ouders meer voorlichting moeten krijgen

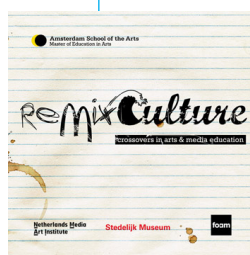
over de werkgelegenheid in de creatieve sector. Daarnaast moet de stad kunst en cultuur efficiënter inzetten in het taal- en rekenonderwijs. Ook moeten de subsidies voor cultuureducatie vereenvoudigd worden. Ga naar www.dmo.amsterdam.nl om de adviezen in te lezen.

Kunstenplan 2013-2016

Op 8 maart publiceerde de Amsterdamse Kunstraad een verkenning voor het Kunstenplan 2013-2016. De Kunstraad adviseert het stadsbestuur nadrukkelijk om te investeren in educatie: 'Als de stad wil dat kunst en cultuur ook in de toekomst in de genen van de Amsterdammers zit, is het zaak om te kiezen voor een investering in de diepte en een gezamenlijke aanpak in het onderwijs op alle Amsterdamse scholen. Zorg daarnaast voor een inbedding van talentontwikkeling, amateurkunst en volwasseneneducatie in het kunst- en cultuuraanbod.'

AHK Summer School 'Remix Culture'

De master Kunsteducatie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) organiseert van 4-9 juli een internationale summer school 'Remix Culture'. Deze zesdaagse nascholing gaat in op mogelijkheden die hedendaagse technologische ontwikkelingen bieden voor

kunsteducatie. Deze eerste editie is bedoeld voor docenten en studenten die werkzaam zijn in het kunstonderwijs en die opgedane kennis kunnen toepassen in hun lessen. De cursus vindt plaats in de Academie voor Bouwkunst op het Waterlooplein.

Meer informatie op www.ahk.nl

Rijksmuseum en Van Gogh Museum virtueel te bezoeken

Kunstliefhebbers die ver weg wonen of geen geld hebben om het Rijksmuseum of het Van Gogh Museum in Amsterdam te bezoeken, kunnen terecht op de website googleartproject.com. Hier zijn meer dan duizend kunstwerken en 385 zalen uit de zeventien belangrijkste musea ter wereld te zien. Bezoekers van de nieuwe website kunnen de museumzalen in 360 graden bekijken, inzoomen op de kunstwerken en achtergrondinformatie opvragen.

Kijk op www.googleartproject.com

Betrokkenen muziektheater slaan handen ineen

Podia, makers en impresario's bundelen krachten om het genre muziektheater beter op de kaart te zetten. Ze stemmen aanbod beter op elkaar af en verrichten samen inspanningen om meer publiek naar theaters te trekken. Ook zullen ze financiële risico's samen dragen en nieuw educatief materiaal maken. Deze samenwerking tussen ruim vijftig instellingen is een initiatief van Theater Instituut Nederland, Muziek Centrum Nederland en Fonds Podiumkunsten.

Cultuureducatie Euro's

De Toekomst van de Cultuurkaart van CJP; de Cultuurkaart blijft voor schooljaar 2011-2012

Het kabinet gaat bezuinigen op cultuur. Het afschaffen van de Cultuurkaart per schooljaar 2012-2013 is een van de maatregelen. Tijdens het wetgevingsoverleg tussen de cultuurcommissie en staatssecretaris Halbe Zijlstra van OCW op 13 december 2010, zegde de staatssecretaris toe dat hij gaat onderzoeken of een voortzetting van de Cultuurkaart mogelijk is zonder rijksbijdrage. Het onderzoek naar de gevolgen van de verdwijning van de Cultuurkaart en naar de mogelijke alternatieven is in volle gang. Momenteel vindt er intensief overleg plaats tussen de staatssecretaris, CJP en andere deskundigen. In juni 2011 maakt staatssecretaris Zijlstra zijn bevindingen en conclusies bekend.

Komend schooljaar verandert er nog weinig. De Cultuurkaart kan vanaf mei 2011 voor volgend schooljaar gewoon worden aangevraagd, en wordt vanaf oktober 2011 gedistribueerd. Ook stelt het ministerie van OCW voor elke leerling weer 15 euro beschikbaar. Het VSB-tientje dat CKV/KCV-leerlingen de afgelopen drie jaar ontvingen, komt wel te vervallen volgend schooljaar. Of en op welke manier de Cultuurkaart in schooljaar 2012-2013 een vervolg krijgt, is nu nog onduidelijk. Het CJP houdt u via zijn media op de hoogte van alle ontwikkelingen.

Lees ook het interview met staatssecretaris Halbe Zijlstra in het nieuwe Cultuurkaart Magazine en op www.cultuurkaart.nl/zijlstra

Corine van Renswoude
 CJP Cultuurkaart

Fonds voor Cultuurparticipatie

Het Fonds voor Cultuurparticipatie kent voor het programma 'Het beste van twee werelden' in de tweede aanvraagronde ruim 2,6 miljoen euro subsidie toe. Hiermee wil het Fonds de samenwerking tussen professionele- en amateurkunstenaars verbeteren en kunstbeoefening door jongeren en andere belangstellenden versterken. Het fonds verleent subsidie aan elf projecten, onder meer van Toneelgroep Amsterdam, Holland Dance Festival, Het Concertgebouw Fonds, Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland en de Centra voor de Kunsten in Rotterdam en Beverwijk.

Accountmanagers Cultuur

© Anouck Wolf
 Fleur de Kort
 T: 06 50734414

E: fdekort@mocca-amsterdam.nl

© Anouck Wolf
 Kiran Sukul
 T: 06 52308996

E: ksukul@mocca-amsterdam.nl

© Kenneth Renardus
 Martijn Pool
 T: 06 46056424

E: mpool@mocca-amsterdam.nl

